

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของ EVA ต่อราคาของหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธี การดำเนินการศึกษาดังนี้คือ

- 3.1 ขอบเขตการศึกษา
- 3.2 วิธีการศึกษาและเครื่องมือวัดตัวแปร
- 3.3 แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 ขั้นตอนในการค้นคว้าอิสระ
- 3.5 วิธีการประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สมมติฐานการศึกษา

3.1 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของ EVA ต่อราคาของหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีขอบเขตการศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น การเก็บข้อมูลจึงได้มาจากรายงานประจำปีพ.ศ. 2544 ถึง 2546 และงบการเงินรวมประจำปีพ.ศ. 2544-2546 ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้มาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่เสนอให้กับสาธารณะชนทางอินเทอร์เน็ตของแต่ละธนาคาร โดยธนาคารที่ทำการศึกษามีจำนวน 10 แห่ง ซึ่งอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและมีการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ตลอดปีพ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 ประกอบด้วย

1. ธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด(มหาชน)
2. ธนาคารกรุงเทพจำกัด(มหาชน)
3. ธนาคารเอเซียจำกัด(มหาชน)
4. ธนาคารไทยจำกัด(มหาชน)
5. ธนาคารดีบีเอสไทยทุนจำกัด(มหาชน)
6. ธนาคารกสิกรไทยจำกัด(มหาชน)
7. ธนาคารกรุงไทยจำกัด(มหาชน)
8. ธนาคารชนชาติจำกัด(มหาชน)

9. ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด(มหาชน)

10. ธนาคารทหารไทยจำกัด(มหาชน)

ส่วนธนาคารที่ไม่นำมารวมศึกษาในครั้งนี้คือธนาคารนครหลวงไทยจำกัด(มหาชน) ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด(ธนชาต) จำกัด(มหาชน) และธนาคาร ยูโอบีรีดิสสิน จำกัด(มหาชน) เนื่องจากธนาคารเหล่านี้ถูกจำกัดในเรื่องของการหาอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งราคาของหลักทรัพย์เหล่านี้หยุดการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์จึงไม่สามารถนำมาหาความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

3.2 วิธีการศึกษา การเก็บข้อมูล

โดยการนำกำไรทางการบัญชีในงบการเงินรายปีตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544 – พ.ศ.2546 ของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวมาปรับปรุงให้เป็นกำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษีหักด้วยต้นทุนเงินทุนซึ่งผลต่างที่ได้คือค่า EVA ส่วนราคาของหลักทรัพย์มาจากราคาปิดของหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารในตลาดหลักทรัพย์นำมาหาอัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ แล้วจึงนำค่า EVA และอัตราการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์มาหาความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอย (Regression Analysis)

3.3 แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาเพื่อใช้ในการคำนวณค่า EVA คืองบการเงินของธนาคารทั้ง 10 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย รายงานประจำปี งบการเงินรวมประจำปี พ.ศ. 2544 ถึง 2546 ราคาหลักทรัพย์จาก www.set.or.th อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะสั้นอายุ 1 เดือน จาก www.bot.or.th ข้อมูลการหาค่าความเสี่ยงของตลาดจากการคำนวณค่าเบต้า และข้อมูลทางทฤษฎีจากหนังสือ วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังศึกษา

3.4 ขั้นตอนในการศึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างค่า EVA และราคาของหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์นั้นค่าตัวแปรที่สำคัญในการที่ต้องคำนวณหาเพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการหาความสัมพันธ์ตามวัตถุประสงค์การศึกษาคือค่า EVA และราคาของหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารซึ่งเมื่อได้ทั้งสองค่าแล้วจึงนำมาหาความสัมพันธ์โดยมีลำดับขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1. คำนวณหาค่ามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ (EVA) ซึ่งเป็นผลต่างของกำไรทางเศรษฐศาสตร์ (NOPAT) และต้นทุนเงินทุน (Capital Charges) ซึ่งมีรายละเอียดในการคำนวณดังนี้

1.1 คำนวณหาค่ากำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี (NOPAT) จะปรับปรุงกำไรทางบัญชีให้เป็นกำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษีโดยการนำรายการค่าเผื่อต่างๆ การประมาณการ และกำไร(ขาดทุน)ที่ไม่เกี่ยวกับดำเนินงานมาปรับปรุงให้ได้กำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษีตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์

1.2 คำนวณหาต้นทุนเงินลงทุน(Capital Charges) จากการผลคูณของเงินทุนของผู้ถือหุ้น (Invested Capital) และ ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ย(WACC) ในการหาเงินทุนของผู้ถือหุ้น (Invested Capital) หามาจากสินทรัพย์รวมหักรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และบวกกลับค่าเผื่อต่างๆ และการหาต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ย(WACC) ซึ่งจากการศึกษานี้หามาจากต้นทุนของหุ้นบุริมสิทธิ และหุ้นสามัญ ตามสัดส่วนของแหล่งเงินทุนทั้งสองประเภทแล้วจึงนำต้นทุนแต่ละประเภทมาคูณเพื่อหาค่าถัวเฉลี่ยออกมา

1.3 เมื่อได้กำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี (NOPAT) และต้นทุนเงินลงทุน(Capital Charges) นำกำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี (NOPAT) หักต้นทุนเงินลงทุน (Capital Charges) ก็จะได้ค่า EVA

1.4 ค่า EVA ที่ได้ของแต่ละธนาคารจะมีความแตกต่างกันเนื่องจากกำไรที่นำมาปรับปรุงนั้นเป็นผลการดำเนินงานของธนาคารที่มีขนาดแตกต่างกันดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงต้องนำค่า EVA ที่ได้หารด้วยสินทรัพย์รวมของธนาคารในปีที่ต้องการศึกษาเพื่อจะได้อัตราส่วนค่า EVA ต่อสินทรัพย์รวม

2. อัตราการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์หาจากราคาหลักทรัพย์ปลายปี(ราคาปิด ณ วันสุดท้ายของการซื้อขายหลักทรัพย์ปีที่ศึกษา) หักด้วยราคาหลักทรัพย์ต้นปี(ราคาเปิดของหลักทรัพย์ ณ วันแรกของการซื้อขายหลักทรัพย์ในปีที่ศึกษา) หารด้วยราคาหลักทรัพย์ต้นปีคูณด้วย 100 จะได้อัตราการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ของแต่ละธนาคารแต่ละปี

3. นำค่า EVA กับ อัตราการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ที่ได้มาหาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Regression

3.5 วิธีการประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลที่มีประสิทธิภาพโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Sciences หรือ SPSS 10.07 for Window) และหาค่าทางสถิติที่เกี่ยวข้องได้แก่การวิเคราะห์โดยใช้ Regression ในรูปของสมการ

หาความสัมพันธ์ระหว่างค่า EVA และอัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาใช้ค่า R^2 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร x และ y ว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด ซึ่งถ้าค่า R^2 มีค่าใกล้เคียงกับ 1 มากเท่าใดหมายความว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันมาก แต่ถ้าค่าที่ได้มีค่าน้อยกว่า 1 หมายความว่าความสัมพันธ์ของทั้งสองตัวแปรน้อยลงตามลำดับ ส่วนในการทดสอบสมมติฐานการศึกษาใช้ค่านัยสำคัญที่ 0.05 หากค่า Significant แสดงค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าจะยอมรับสมมติฐานหมายถึงว่าสมมติฐานที่ตั้งขึ้นได้เป็นจริง

Regression การหาความสัมพันธ์เชิงถดถอย (สุวิชากร มนแพวงसानนท์ ,2543)

โดยที่

$$Y = a + bX$$

Y แทนค่าอัตราการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์
 a แทนค่าคงที่
 b แทนสัมประสิทธิ์การถดถอย
 x ค่าอัตราส่วน EVA ต่อสินทรัพย์รวม

ดังนั้นสมการที่ได้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ

$$Y = a + b(EVA)$$

3.6 สมมติฐานการศึกษา

ค่าของ EVA กิจกรรมธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับราคาของหลักทรัพย์ในทิศทางเดียวกัน